

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/239/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

70/2017. (IV. 27.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2016. július 11-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** 2017. április 27-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos postai úton, 2016. július 11-én panaszt terjesztett elő a 2016. június 21-én foganatosított – álláspontja szerint szabálytalan – intézkedéssel összefüggésben.

I.

A panaszos beadványában az ügy előzményeként előadta, hogy 2016. június 21-én 20 óra és 20 óra 30 perc között a Sz. tér környékén kerékpározott a P. út irányába, amikor arra lett figyelmes, hogy két járőr egy némán kolduló idős férfit igazoltatott. Ekkor a panaszos megállt a kerékpárjával, hogy lehetősége legyen megfigyelni a rendőri intézkedést. Az idős férfi igazoltatása azzal végződött, hogy az eljáró rendőrök a férfit – távolabbról is jól látható módon- felállították, majd arrébb küldték arról a helyről, ahol korábban koldult.

A rendőri intézkedést követően a panaszos odament az idős férfihez, akitől megtudta, hogy az ilyen típusú eljárás (arrébb küldés) gyakran előfordul a * kerületi közterületeken, főleg a Sz. tér és a M. Bevásárlóközpont környékén. A panaszos ezután arra lett figyelmes, hogy a korábban az idős férfit igazoltató rendőrök kb. 20 méteren belül két, rossz szociális helyzetűnek tűnő férfit igazoltatnak. Egyik esetben sem indult eljárás az igazoltatást követően.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos szerint fontos kiemelni, hogy a Sz. tér igen forgalmas ebben az időszakban, a téren sok ember tartózkodott, és véleménye szerint a rendőrök ezek közül *célzottan* a szegényes öltözékű, a társadalmi sztereotípiák alapján hajléktalannak tűnő férfiakat igazoltatták. A panaszos ehelyütt a BRFK és a Magyar Helsinki Bizottság között 2016. február 18-án – az Egyenlő Bánásmód Hatóság előtti eljárásban - létrejött egyezsége hivatkozik, amely alapján a BRFK egy körlevelet bocsátott ki a kerületi rendőrkapitányságok számára.

Az egyezés vonatkozó részei:

„A rendőri intézkedések általános alapelvei mellett (törvényesség, szakszerűség, arányosság és szükségesség) meg kell jelennie az empátiának és a humanizmusnak is, ugyanis a társadalom alapjaiban türelmet és segítséget, oltalmat és védelmet vár a rendőrség hivatásos állományú tagjaitól (a továbbiakban együtt: rendőr).”

"Felhívja az állomány figyelmét arra, hogy az igazoltatás szigorúan célhoz kötött intézkedés, amelyet minden esetben olyan konkrét tényeknek, körülményeknek kell megalapozniuk, amelyek alapján az eljáró rendőr okkal feltételezheti, hogy a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § (1) a) pontjában meghatározott valamely cél elérése érdekében az igazoltatásra feltétlenül szükség van. A rendőrnek minden esetben tudnia kell számot adni ezen konkrét tényekről, körülményekről. Ennek megfelelően senki nem vonható igazoltatás alá pusztán azon az alapon, hogy hajléktalan, vagy egyébként kedvezőtlen szociális helyzetű, illetve megjelenése alapján hajléktalannak, vagy egyébként kedvezőtlen szociális helyzetűnek tűnik."

Az előzőekben ismertetett egyezsége és körlevélre tekintettel, a panaszost meglepte az eljáró rendőrök intézkedése, ezért odament az eljáró rendőrökhöz, hogy megtudja a három férfi igazoltatásának az okát.

A. G. azt válaszolta a panaszosnak, hogy a közrend és közbiztonság érdekében igazoltatták a három férfit, majd a panaszos kérdésére, hogy vajon milyen módon sérti egy villamosmegállóban álló, egyébként szegénynek tűnő férfi a közrendet és közbiztonságot, a rendőr hozzátette, hogy a hajléktalant igazoltatják, mert több köztük a bűnöző. A panaszos felhívta az egyezsége a rendőrök figyelmét, amire a másik rendőr, M. B. előadta, hogy mindenkit igazoltatnak, ugyanis ez parancs, mert terrorveszély van. Ezen kijelentésre reflektálva a panaszos közölte a rendőrökkel, hogy nem érti, hogy a hajléktalan emberek igazoltatása és a terrorveszély között milyen összefüggés van, és megjegyezte, hogy őt – aki láthatóan nem felel meg a hajléktalan emberekről alkotott sztereotip társadalmi képnek – nem igazoltatták. Ezt követően (a panaszos szerint azért, mert kifogásolta a korábbi eljárást) a rendőrök igazoltatták, de nem jelölték meg annak okát. A panaszos felhívta a rendőrök figyelmét, hogy eleget tesz a törvényi kötelezettségének, de élni fog az intézkedéssel szemben a panasztételi jogával, mivel a rendőri intézkedést nyilvánvalóan alapjogot sértőnek és megtorlónak találta.

A panaszos előadta, hogy M. B. az intézkedéssel kapcsolatos kérdéseire több esetben is azt a választ adta, hogy „leszarom”. A panaszos elmondta továbbá, hogy miután felvették a panaszos adatait az igazoltató lapra és befejeződött az eljárás, a rendőrök kicsit eltávolodtak és M. B. jól hallhatóan azt mondta A. G.-nak (a panaszos szerint neki is címezve), hogy a „kurva anyját”.

A panaszos hozzátette továbbá, hogy a panasztétel lehetőségéről a rendőrök a következőképpen tájékoztatták: „lehet menni a Teve utcába panaszt tenni”.

A panaszos kérte az ügy kivizsgálását és kifejtette, hogy véleménye szerint a rendőrök eljárása nem felelt meg sem a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 20., illetve 29. §-ainak, sem pedig a szolgálati fellépés módját meghatározó, a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011 (IX. 22.) BM rendelet vonatkozó [5. § (1) bekezdés] rendelkezéseinek.

A panaszos hivatkozott az alapvető jogok biztosa korábbi jelentésében foglaltakra: "(...) önmagában az a tény, hogy a Rendőrségnek a hatályos jogszabályok alapján valamilyen intézkedés megtételére jogi lehetősége (általános felhatalmazása) van, semmi esetre sem jelenti azt, hogy a megfelelő rendelkezés alapján elrendelt intézkedés alkotmányosságát (arányosságát), az alapjogok érvényesülése szempontjából ne lehetne és kellene megvizsgálni. A jogszabályi felhatalmazás megléte - mint a jogállami hatalomgyakorlás alapvető ismérve - tehát elengedhetetlenül szükséges, de nem elégséges feltétel az alkotmányosság szempontjából. Fokozottan igaz ez akkor, amikor a rendőrségi intézkedés egy szabadságjog gyakorlását érintheti." [AJB 730/2012.]

A panaszos álláspontja szerint a vele szemben foganatosított rendőri intézkedésnek (azaz az ő igazoltatásának) már a jogalapja is hiányzott, amely megsértette a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményét. A panaszos indoklása szerint az Alkotmánybíróság több határozatában megfogalmazta, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság „az állam [...] kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. A jogbiztonság tehát nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is”. [9/1992. (1. 30.) AB határozat] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy „a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket”. [56/1991. (XI. 8.) AB határozat]

A panaszos véleménye szerint a jogalap nélküli igazoltatás az előzőeken túl sértette a tisztességes eljáráshoz való (Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés), személyes adatok védelméhez fűződő (Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdés), és a szabad mozgáshoz (Alaptörvény XXVII. cikk (1) bekezdés) való jogát is.

Beadványa végén a panaszos úgy nyilatkozott, hogy amennyiben a Testület állásfoglalásában azt állapítja meg, hogy a panaszban foglalt intézkedés vagy cselekmény a panaszos alapvető jogait nem, vagy csak csekély mértékben sértette, hozzájárul a panasz eljárást foganatosító rendőri szervezethez történő áttételéhez.

A panaszos több dokumentumot is csatolt panaszához.

a) A Magyar Helsinki Bizottság és a Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: BRFK) az Egyenlő Bánásmód Hatóság (továbbiakban: EBH) előtt folyamatban lévő ügyben az alábbi egyezségeket kötötte 2016. január 15-én.

Az egyezés szövegét a Testület szó szerint ismerteti.

„2015. március 23-án a Magyar Helsinki Bizottság közérdekű igényérvényesítőként eljárást indított az EBH előtt a BRFK-val szemben, mivel az érintettek korábbi tapasztalatai és a 2014 októberében lezajlott - tesztelésen és az érintettek által két héten keresztül folytatott személyes megfigyelésen alapuló - vizsgálat eredményei azt mutatták, hogy a budapesti igazoltatási gyakorlat aránytalan mértékben érint hajléktalan és más, rossz szociális helyzetben lévő embereket. Az ilyen igazoltatásokra sokszor ételosztás közben, vagy egyéb szociális-, illetve egészségügyi szolgáltatások

nyújtásának helyén kerül sor, és gyakran elmarad az intézkedés okának megjelölése valamint a jogorvoslati jogokról való kioktatás.

A BRFK hangsúlyozza, hogy a rendőri vezetés törvényes, arányos és szakszerű intézkedést vár el a rendőri állománytól, amellyel nem egyeztethető össze a zaklató jellegű igazoltatás. Annak biztosítása érdekében, hogy a jövőben megfelelően érvényesüljön a hajléktalan és más, rossz szociális helyzetben lévő személyek egyenlő bánásmódhoz fűződő joga, a BRFK a következő lépések megtételét vállalja.

Budapest rendőrfőkapitánya a jelen egyezség megkötésétől számított két hónapon belül körlevelet (a továbbiakban: körlevél) bocsát ki a rossz szociális helyzetű emberek egyenlő bánásmódhoz való jogának a rendőri intézkedések során való érvényesítése érdekében. A 2015. november 17-i egyezségi tárgyaláson elhangzottaknak megfelelően a körlevél legalább az alábbiakat tartalmazza:

- Felhívja az állomány figyelmét arra, hogy az igazoltatás szigorúan célhoz kötött intézkedés, amelyet minden esetben olyan konkrét tényeknek, körülményeknek kell megalapozniuk, amelyek alapján az eljáró rendőr okkal feltételezheti, az Rtv. 29. § (1) a) pontjában meghatározott valamely cél elérése érdekében az igazoltatásra feltétlenül szükség van. A rendőrnek minden esetben tudnia kell számot adni ezen konkrét tényekről, körülményekről. Ennek megfelelően senki nem vonható igazoltatás alá pusztán azon az alapon, hogy hajléktalan, vagy egyébként kedvezőtlen szociális helyzetű, illetve megjelenése alapján hajléktalannak, vagy egyébként kedvezőtlen szociális helyzetűnek tűnik.
- Felhívja az állomány figyelmét arra, hogy nem egyeztethető össze az egyenlő bánásmód követelményével az ételosztáskor, illetve egyéb szociális-, illetve egészségügyi szolgáltatások igénybevételekor a szolgáltatásokat igénybe vevő hajléktalan, illetve más, rossz szociális helyzetű személyekkel szemben foganatosított „általános igazoltatás”. Ilyen szolgáltatások igénybevételekor igazoltatásnak csak nyomtatékosan indokolt, konkrét okból van helye.

A BRFK írásban tájékoztatja a Magyar Helsinki Bizottságot a megtett intézkedésekről. Az elkészített körlevélből annak kibocsátását követő egy héten belül másolatot bocsát a Magyar Helsinki Bizottság rendelkezésére, és ezáltal lehetőséget teremt a további, körlevéllel kapcsolatos vélemény kinyilvánítására.

A BRFK a jelen egyezség megkötésétől számított három hónapon belül kezdeményezi az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatóságánál, hogy a Robotzsaru rendszerben az igazoltatás okaként a jelenleg használatos „általános igazoltatás” helyett az Rtv.-ben meghatározott okokat kelljen feltüntetni annak érdekében, hogy az intézkedések célhoz kötöttsége ellenőrizhetőbbé váljon.

A Magyar Helsinki Bizottság az egyezség megkötésétől számítva három hónapon belül kezdeményezi egy olyan vizsgálat lefolytatását, amelyik az "általános" igazoltatásokat elemzi abból a szempontból, hogy a lakcím alapján (hajléktalan- szálló, települési szintű lakcím) hajléktalanként azonosítható személyekkel szemben foganatosított, a Robotzsaru rendszerben „általánosként” megjelölt igazoltatásoknak (i) a populáció létszámához viszonyított gyakorisága és (ii) eredményessége hogyan alakul a nem hajléktalan populációt érintő „általános” igazoltatásokhoz képest. A Magyar Helsinki Bizottság tudomásul veszi, hogy a jelenlegi adatbázis a fentiekben vázolt adatok kiadására nem alkalmas. A BRFK kijelenti, hogy fontosnak tartja annak vizsgálatát, hogy kimutatható-e aránytalanság az igazoltatási gyakorlatában, és ezért támogatja a Magyar Helsinki Bizottság adatkérését.

A vizsgálat lefolytatása érdekében a felek az ORFK informatikai szakértőjének részvételével (2016. január 14-én) megtartott személyes egyeztetés alapján megállapodnak abban, hogy a Magyar Helsinki Bizottság a jelen egyezség megkötésétől számított két hónapon belül kezdeményezi, hogy az ORFK a BRFK bevonásával hozzon létre és bocsásson a BRFK rendelkezésére egy adatbázist, amely a fenti vizsgálat lefolytatására alkalmas. A BRFK kijelenti, hogy ezt a kezdeményezést támogatja.

A Magyar Helsinki Bizottság vállalja, hogy az adatbázis létrehozásához szükséges specifikációt meghatározza. A BRFK vállalja, hogy a szükséges szakmai támogatást biztosítja, így az adatbázis szűrőpróbaszerű ellenőrzését elvégzi, a szükséges szakmai egyeztetéseken részt vesz, az adatbázisból származó, a vizsgálati kérdésekre választ adó statisztikai adatokat a Magyar Helsinki Bizottság rendelkezésére bocsátja, továbbá részt vesz az elkészült elemzésnek a Magyar Helsinki Bizottság és más, a hajléktalan-üggyel foglalkozó szervezetek, köztük A Város Mindenkié csoport (AVM) részvételével zajló megvitatásában.

A BRFK vállalja, hogy az erre irányuló megkeresés kézhezvételétől számított egy hónapon belül támogató levél kibocsátásával támogatni fogja a Magyar Helsinki Bizottság és/vagy. civil partnereinek (ideértve az AVM-et is) azon kezdeményezését, hogy a hajléktalansággal kapcsolatos kurzusukat a Rendészeti Oktatási Központ illessze be a rendőrképzésbe.

A BRFK vállalja, hogy rendszeresen tájékoztatja a Magyar Helsinki Bizottságot az ORFK-val a jelen egyezség teljesítése érdekében folytatott minden kommunikációjáról.

Felek vállalják, hogy a jelen egyezség megkötésétől számított egy év múlva szakmai kerekasztal-beszélgetésen vitatják meg az egyezségben foglaltak érvényesülését, valamint a hajléktalan és más, rossz szociális helyzetben lévő személyekkel szembeni rendőri intézkedési gyakorlat alakulásával kapcsolatos tapasztalatokat.

Az egyezséget kötő felek az ügy és annak részletei vonatkozásában korlátozás nélkül tehetnek nyilatkozatot vagy fordulhatnak a nyilvánossághoz az egyezség szellemében. A feleknek egymással szemben költségigényük nincsen.”

b) dr. Kuczik Zoltán r. ezredes főkapitány-helyettes 2016. március 30-án kelt körlevelében az alábbiakról tájékoztatta a kerületi rendőrkapitányságok vezetőit. (A Testület szintén szó szerint idézi a levelet.)

„A rendészeti tevékenységgel szembeni általános társadalmi elvárás jelentősen átalakult az elmúlt időszak tekintetében, így az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv (a továbbiakban: rendőrség) feladataiban is erősödött a lakosság felé irányuló szolgáltató jelleg.

A rendőri intézkedések általános alapelvei mellett (törvényesség, szakszerűség, arányosság és szükségesség) meg kell jelennie az empátiának és a humanizmusnak is, ugyanis a társadalom alapjaiban türelmet és segítséget, oltalmat és védelmet vár a rendőrség hivatásos állományú tagjaitól (a továbbiakban együtt: rendőr).

A rendészeti tevékenység végrehajtása során nagy hangsúlyt kell fektetni a bűnügyi helyzet javulását eredményező közterületi tevékenységre, gondolva itt elsősorban a megelőzésre a bűncselekmények, egyéb súlyos jogsértések elkövetőinek tettenérésére, körözött személyek elfogására, valamint a tulajdon elleni szabálysértések megelőzésére, visszaszorítására.

Tekintettel az előzőekben megfogalmazottakra nyomatékosan hívja fel a közterületen szolgálatot teljesítő állomány figyelmét, hogy

a) az igazoltatás célhoz kötött rendőri eljárás, amelynek alapvető célja a személyazonosság megállapítására irányul, A rendőrnek azt a személyt kell igazoltatni, akinek a személyazonosságát meg kell állapítani, mert a közrend és közbiztonság, a bűnüldözés és bűnmegelőzés szempontjából vagy más a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdésében megfogalmazott okból erre szükség van;

- b) a rendőri eljárás megkezdését megelőzően - a2 Rtv. 20. § (1) bekezdése első mondata alapján, ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - a rendőr köteles - a szolgálati fellépés szabályain túlmenően - az intézkedés tényét és célját szóban közölni;
- c) figyelemmel az Rtv. 20. § (2) bekezdés második mondatában meghatározottakra a rendőri intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni a panasz lehetőségéről (Független Rendészeti Panasztestület, Alapvető Jogok Biztosa) és az előterjesztésre nyitva álló határidőről;
- d) rendőri intézkedést a jogsértés súlyának megfelelően differenciáltan kell a rendőrnek végrehajtani.

Intézkedjen, hogy a fentiek az érintett személyi állomány részére ismételt - dokumentált módon történő - oktatás tárgyát képezzék.”

c) dr. Kuczik Zoltán r. ezredes főkapitány-helyettes 2016. május 10-én kelt körlevelében az alábbiakról tájékoztatta a kerületi rendőrkapitányságok vezetőit. (A Testület ugyancsak szó szerint idézi a levelet.)

„Az Egyenlő Bánásmód Hatóság előtt a közérdekű igényérvényesítőként fellépő Magyar Helsinki Bizottság és a Budapesti Rendőr-főkapitányság között egy közigazgatási eljárás volt folyamatban, amely 2016. január 15-én egyezségkötéssel zárult, az egyezség 1. pontjának végrehajtása érdekében az alábbiakra hívom fel a személyi állomány figyelmét:

Felhívja az állomány figyelmét arra, hogy az igazoltatás szigorúan célhoz kötött intézkedés, amelyet minden esetben olyan konkrét tényeknek, körülményeknek kell megalapozniuk, amelyek alapján az eljáró rendőr okkal feltételezheti, hogy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 29. § (1) a) pontjában meghatározott valamely cél elérése érdekében az igazoltatásra feltétlenül szükség van. A rendőrnek minden esetben tudnia kell számot adni e konkrét tényekről, körülményekről. Ennek megfelelően senki nem vonható igazoltatás alá pusztán azon az alapon, hogy hajléktalan, vagy egyébként kedvezőtlen szociális helyzetű, illetve megjelenése alapján hajléktalannak, vagy egyébként kedvezőtlen szociális helyzetűnek tűnik.

Felhívja az állomány figyelmét arra, hogy nem egyeztethető össze az egyenlő bánásmód követelményével az ételosztáskor, illetve egyéb szociális-, illetve egészségügyi szolgáltatások igénybevételekor a szolgáltatásokat igénybe vevő hajléktalan, illetve más, rossz szociális helyzetű személyekkel szemben fogantatott „általános igazoltatás”. Ilyen szolgáltatások igénybevételekor igazoltatásnak csak nyomatékosan indokolt, konkrét okból van helye.

Kérem, hogy a fentiek az érintett személyi állomány részére dokumentált módon leoktatni szíveskedjenek.”

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a BRFK-tól (továbbiakban: illetékes rendőri szerv), valamint megküldeni kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) A BRFK * kerületi Rendőrkapitányságának (továbbiakban: illetékes rendőrkapitányság) vezetője 2016. szeptember 5-én kelt levelében a következőkről tájékoztatta a BRFK Hivatalának vezetőjét.

A panaszolt igazoltatást a az illetékes rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Járőrszolgálati Alosztály állományába tartozó A. G. c. r. törzsőrmester járőr (jelvéyszám ***, továbbiakban: t. törzsőrmester) és M. B. r. őrmester járőr (jelvéyszám: ***, továbbiakban: r. őrmester) hajtották végre.

Az intézkedésről rendőri jelentés, irat nem készült, hang- vagy videofelvétel nem áll rendelkezésre.

A panaszbejelentőt igazoltatása során, 2016. június 21-én 20 óra 20 perckor a. r. törzsőrmester a lakcímnnyilvántartó- és a körözési rendszerekből lekérte (saját kezdeményezésű EDR WAP priolálás). A lekérésről szóló, Robotzsaru Neo rendszerből kinyomtatott adatlapot a tájékoztatáshoz mellékelte. Az ügyben a panaszbejelentővel szemben eljárás nem indult, az igazoltatáson kívül egyéb intézkedés nem történt.

A r. törzsőrmester augusztus végétől szeptember 12-ig szabadságot tartott, a r. őrmester szintén augusztus végétől tartós betegállományban van, jelenleg 2016. szeptember 20-ig; de a betegállomány meghosszabbítása sem zárható ki. Ezen okokból a részletes, a Testület által feltett kérdések tételes megválaszolásával végrehajtott parancsnoki kivizsgálás legkorábban 2016. szeptember 14-én hajtható végre.

2) A BRFK Hivatalának vezetője 2016. szeptember 6-án kelt levelében arról tájékoztatta az Ellenőrzési Szolgálat vezetőjét, hogy az érintett rendőrök (beteg) szabadság lejártát követő nyilatkoztatását követően küldik meg a kérdésekre adott válaszokat és jelentéseket.

3) Az intézkedést fogyanatosító r. törzsőrmester 2016. szeptember 12-én az alábbi tartalommal tett jelentést.

A r. törzsőrmester 2016. június 21-én 18 órától 22 óráig mozgóri szolgálatot látott el a Budapest, Sz. tér illetékességi területén, az IT2-es útirány alapján, ***-as hívónévvel, M. B. r. őrmesterrel.

A szolgálat teljesítése során 20 óra 15 perc körüli időben a Budapest, R. utca 1. számnál hozzájuk ment egy hölgy, a panaszos.

A r. törzsőrmester leírta, hogy a Budapest, R. utca 2. számtól, a Sz. tér irányába közlekedett a kijelölt kerékpárúton, amikor észrevette őket, kerékpárjával megállt a Budapest, R. utca 1. számnál, arról leszállt, a kerékpárútról félrerakta a kerékpárját, majd hozzájuk lépett és lekezelően kommunikált velük, támadóan kérdőre vonat őket, hogy milyen alapon intézkednek a hajléktalanokkal szemben. Megkérdezte, hogy miért nem hagyják békén a hajléktalanokat, illetve miért vegzálják őket, a rendőrök nem intézkedhetnének velük szemben.

Ezt követően a panaszos részére elmondta, hogy azért igazoltattak több hajléktalan személyt, mert Budapest, Sz. tér területén nagyobb számmal fordulhatnak elő, több személyt is ismernek közülük, illetve újabb, számukra ismeretlen személyek jelentek meg a tér területén, akiket a tartózkodási helyük megállapítása miatt, vagy a helyszíni bírság be nem fizetése, illetve más egyéb okok miatt körözhetnek. És mindemellett egyre erőszakosabban hajtják végre a szabálysértéseket-bűncselekményeket az állampolgárok, így a hajléktalan személyek is.

A r. törzsőrmester a panaszos kérdésére válaszolva elmondta továbbá, hogy a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV törvény 29. § (1) bekezdés a) pontja („A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”) a hajléktalan személyekkel szembeni intézkedésük jogalapja. Ezt követően, utasította a panaszost, hogy ő is igazolja magát, többek között azért is, mert számára a panaszos viselkedése és kommunikációja zavartnak tűnt. A r. törzsőrmesterben felmerült, hogy a panaszos esetleg kényszerszergyógykezelés alatt állhat. A felszólításnak a panaszos eleget tett a személyazonosító igazolványának és a lakcímkártyájának az átadásával, illetve ismét elmondta fenyegető jelleggel, hogy ugyan végrehajtja az utasításokat, igazolja magát, de ezzel az egészszel ő nem ért egyet és ennek következményei lesznek. A panaszos a nevüket, rendfokozatukat, illetve a jelvény számukat felírta, mivel álláspontja szerint az intézkedés alá vonása megtorló jellegű intézkedés volt, és a rendőrök visszaéltek a hatalmukkal.

A panaszosnak a jelentést író járőrtársának (M. B. r. őrmester) a beszédstílusa-modora sem tetszett. Az, hogy a kérdéseire M. B. r. őrmester azt a választ adta, hogy „leszaram”, nem fedi a valóságot.

A fent történtek miatt a panaszosnak elmondta a r. törzsőrmester, hogy ha panasszal kíván élni ellenük, illetve az intézkedésekkel szemben, akkor a helyi illetékes rendőrkapitányságon, vagy a környező, illetve további kapitányságokon, és a Teve utcában (Bp. XIII. kerület, Teve utca 4-6. sz.) is megetheti.

A panaszost a Wap-os lekérdezés alkalmával körözési és szabálysértési nyilvántartásban ellenőrizte a jelentést író, a nyilvántartásban a panaszos nem szerepelt.

Az intézkedés végeztével a panaszosnak az okmányait visszaadta, majd amikor távoztak a R. utca 1. számtól a R. utca 12. szám irányába, az intézkedés alá vont személytől körülbelül 5 méterre, az úttest felől egy ismeretlen típusú és forgalmi rendszámú gépkocsiból, amely szintén a fenti irányba közlekedett, több személy "kurva anyátokat" megjegyzést kiáltotta a rendőrök felé, melyre r. törzsőrmester azt a választ adta, hogy "a te kurva anyádat". Az incidenst a panaszos meghallotta, a r. törzsőrmester kijelentését magára vette, majd távozott a helyszínről.

3) A BRFK Hivatalának vezetője 2016. október 6-án kelt tájékoztatásában arról adott tájékoztatást az Országos Ellenőrzési Szolgálat vezetőjének, hogy M. B. r. őrmester továbbra is tartós betegállományban van, jelentési kötelezettségének eleget tenni nem tud.

4) A Repülőtéri Rendőr Igazgatóság Rendészeti Igazgatósága 2016. december 5-én kelt átiratban arról tájékoztatta a Központi Panasziroda vezetőjét, hogy M. B. r. őrmester 2016. november 20-án, szolgálati időn kívül súlyos, műtéti beavatkozást igénylő égési sérülést szenvedett, ami miatt legalább 2016. december 18-ig betegállományban tartózkodik.

5) A teljesség igényére való tekintettel a Testület a másik rendőr jelentése nélkül nem kívánta volna meghozni állásfoglalását, az előadó testületi tag tanácsadója több ízben is érdeklődött afelől, hogy a betegállományban lévő M. B. r. őrmester szolgálatba lépett-e már. Első ízben az Ellenőrzési Szolgálaton keresztül 2017. februárjában érkezett az a válasz, hogy a r. őrmester még nem dolgozik. Ezt követően a tanácsadó a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság Rendészeti Igazgatóság ügyintézőjével vette fel közvetlenül a kapcsolatot, ahonnan azt a tájékoztatást kapta, hogy a r. őrmester már újra állományban van. Erre való tekintettel a tanácsadó 2017. április 11-én rövid úton –e-mailen- újra

eljuttatta a Testület megkeresését és kérte, hogy az érintett rendőr a lehető legrövidebb időn belül tegyen jelentést. A Testülethez a kért jelentés nem érkezett meg.

III.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a beadványban foglalt valamennyi sérelem vizsgálatát elvégezheti-e.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
- b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően
  - ba) az országos rendőrfőkapitány,
  - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
  - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
  - a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
  - a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),
- esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Az idézett rendelkezések szerint a Testület eljárását – akár személyesen, akár képviselő útján – csak az a személy kezdeményezheti, akit a rendőri intézkedés érintett (illetőleg meghatalmazással a panaszos képviselőjében eljáró más személy), ezért a Testületnek vizsgálnia kell, hogy a panasz az arra jogosulttól származik-e.

A Testület 2016. július 27-én kelt levelében fordult a panaszoshoz, amelyben hiánypótlásra felhívva tájékoztatta arról, hogy a Testület csak annak a kérelme alapján járhat el, akit a rendőri intézkedés, vagy mulasztás érintett és egyúttal felhívta a panaszos figyelmét, hogy a Testület az idős kolduló férfi igazoltatásával kapcsolatban csak akkor indít vizsgálatot, ha az intézkedéssel érintett saját nevében előterjeszti a panaszt, vagy meghatalmazást ad a részére. E mellett tájékoztatta a panaszost a Testület hatásköréről, a meghatalmazással történő eljárás rendjéről. Az előadó testületi tag továbbá nyilatkoztatni kívánta a panaszost arról is, hogy az említett panaszt írásban terjesztette-e elő a lakcím szerint illetékes kapitányságon, azaz indult-e panasz eljárás azzal összefüggésben.

A panaszos 2016. augusztus 3-án, elektronikus levélben nyilatkozott arról, hogy tudomásul vette a hatásköri tájékoztatást és elfogadja, hogy csak a vele szemben foganatosított intézkedésre nézve indul vizsgálat, a hajléktalan férfival szembeni intézkedés csak történeti tényállás részeként szerepel.

A Testület a fentiekre figyelemmel, az Rtv. idézett szakasza alapján a hajléktalan férfi igazoltatásával kapcsolatban megállapította hatáskörének hiányát.

A Testület vizsgálat tárgyává tette ugyanakkor a panaszossal szembeni rendőri intézkedés egészét, a panaszos igazoltatását és az intézkedés bánásmódjára és a panaszjoggal kapcsolatos kioktatásra vonatkozó kifogásokat.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedése érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, VI. cikk szerinti személyes adatok védelméhez, valamint XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, az alábbiak szerint.

2) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

a) Az Rtv. 1. § (1) bekezdése alapján a rendőrség feladata az Alaptörvényben meghatározott feladatok mellett a határforgalom ellenőrzése, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés, valamint a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzése. Ezen általános hatásköri leírást egészíti ki az Rtv. 1. § (2) bekezdésében rögzített taxáció, amely tételesen meghatározza a rendőrség által, a hatáskörében ellátandó feladatokat. Jelen panaszügy szempontjából kiemelés érdemel az Rtv. 1. § (2) bekezdés 1. pontja, amelynek értelmében „a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzését”; valamint 2. pontja „szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében, és 5. pontja „ a közterület rendjének fenntartásával kapcsolatos rendészeti feladatokat”.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekmény észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ezzel kötelezettséggel szorosan összefüggésben az Rtv. 11. § (1) bekezdése alapján a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak - az e törvényben foglaltak figyelembevételével - engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

A Szolgálati Szabályzat 8. § (1) bekezdése értelmében a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről - ha az elkövető ismert, annak megjelölésével - feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges

intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A (2) bekezdés szerint a rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. Végezetül a hivatkozott jogszabályhely (3) bekezdése előírja, hogy ha szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért vagy a menekülő elkövető elfogására nincs mód, a rendőr haladéktalanul intézkedik az elfogás és - szükség esetén - a helyszín biztosítása iránt.

Az Rtv. 29. § szerint a rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani,

b) az igazoltatott személyt lakcímének, tartózkodási helyének - az igazoltatott választása szerint - a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímré, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel, valamint

c) amennyiben a 24/A. § (1) bekezdésében meghatározott személy felkérése alapján igazoltat, úgy az igazoltatott személyt a b) pontban megjelölt adatok igazolására, vagy ezen adatokra vonatkozó nyilatkozattételre kéri fel.

A rendelkezésre álló rendőrségi iratok szerint a panaszos igazoltatására az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján volt szükség, ezen belül a jelentést tevő rendőr a hivatkozott szakasz a) pontját jelölte meg. Az igazoltatás konkrét indokát a jelentés nem adja meg, mindössze annyit közöl, hogy a panaszos magatartása számon kérő volt, megkérdezte, hogy mi alapján/miért „vegzálják” a hajléktalanokat. A Testület álláspontja szerint ezzel kapcsolatban egy meglehetősen általános tájékoztatás hangzott el, utalva a Sz. téren található nagyobb előfordulásukra, valamint arra, hogy esetleg körözhetik őket (vagy másokat), illetve egyre jellemzőbb a szabálysértések és bűncselekmények erőszakosabb elkövetése. Mivel a panaszos viselkedése, kommunikálása zavartnak tűnt, a jelentést író feltételezte, hogy esetleg kényszerszergyógykezelés alatt állhat, ezért utasította őt, hogy igazolja magát.

A fenti szabály rendelkezése a Testület megítélése szerint egyértelmű: a rendőrnek azt a személyt kell igazoltatni, akinek a személyazonosságát meg kell állapítani, mert a közrend és közbiztonság, a bűnüldözés és bűnmegelőzés szempontjából vagy más, 29. § (1) bekezdésében megfogalmazott további okból erre szükség van.

A Testület számos korábbi állásfoglalásában felhívta a figyelmet arra, hogy az igazoltatás szigorúan célhoz kötött intézkedés, amelyet minden esetben olyan *konkrét* tényeknek, körülményeknek kell megalapozniuk, amelyek alapján az eljáró rendőr okkal feltételezheti, hogy az Rtv. 29. § (1) a) pontjában meghatározott valamely cél elérése érdekében az igazoltatásra feltétlenül szükség van.

A Testület véleménye szerint a fent leírt szituáció alapján az Rtv. 29. § (1) a) pontjában rögzített egyik igazoltatási ok sem állt fent és panaszos „furcsa kommunikációja” sem szolgálhatott az igazoltatása indokául. Ezért a Testület megállapította, hogy a panaszos igazoltatása jogalap nélkül történt, ami miatt a Testület indokoltnak tartotta megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatok védelméhez fűződő jogának sérelmét.

b) A panaszos kifogásolta, hogy igazoltatása retorziós jellegű volt.

A Testület újfent hivatkozik a fent leírtakra.

Mivel a rendőrség már az igazoltatás indokáról sem adott plauzibilis magyarázatot, a Testület számára nem maradt más lehetőség, minthogy megállapítsa az intézkedés retorziós voltát. A Testület töretlen gyakorlata szerint a retorziós jellegű intézkedés alapjogsértésnek minősül.

A Testület osztja a panaszos álláspontját, hogy igazoltatására egyfajta szankcióként került sor annak következtében, hogy a panaszos igazoltatását azt követően végezték el, miután számon kérte a rendőröket a hajléktalanokkal kapcsolatos, szerinte igazságtalan gyakorlatukról. (A Testület hangsúlyozni kívánja, hogy a korábbi igazoltatás jogszerűségének vizsgálata nem képezte jelen eljárásának tárgyát.)

Mindezek alapján a Testület az intézkedés retorziós jellege miatt a Testület indokoltnak találta megállapítani a panaszos tisztességés eljáráshoz való jog sérelmét is.

3) A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a r. őrmester többször is azt mondta a felvetéseivel kapcsolatban, hogy „leszárom”, illetőleg miután felvették a panaszos adatait az igazoltató lapra és befejeződött az eljárás, a rendőrök kicsit eltávolodtak és a. r. őrmester jól hallhatóan azt mondta társának (a panaszos szerint neki is címezve), hogy a „kurva anyját”.

A Testület vizsgálatának alapját az Rtv. alapelvi szintű rendelkezése [2. § (1) bekezdés] képezte. Ez a rendelkezés ugyan kívül esik az Rtv. 92. § (1) bekezdésében megjelölt, az Rtv. IV., V. és VI. fejezetén, ugyanakkor azokat a Testület az eljárása során minden esetben figyelembe veszi, és értékeli. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület gyakorlata és korábbi megállapításai szerint ez a jogszabályhely olyan kötelezettséget ró a rendőrségre, miszerint az intézkedő rendőröknek a fennálló pozitív, tehát alapjogvédelmi kötelezettségen túl, tartózkodniuk kell minden olyan magatartástól és cselekménytől, mely az Rtv. 15. §-ának összevetésében is – az intézkedéssel szükségesen vagy elkerülhetetlenül együtt járó jogkorlátozás mértékén túl – indokolatlan vagy szükségtelen, vagy akár túlzott jogsérelmet okoz az intézkedés alá vont állampolgárok alapvető jogaiban, így különösen emberi méltóságukban.

Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességés, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikái Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen

belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Szükséges még utalni az Rtv. 16.§ (4) bekezdésére is, amely kimondja, hogy a rendőr nem alkalmazhat kínzást, kényszervallatást, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni. A rendőr az ilyen magatartás tanúsítójával szemben, annak megakadályozása érdekében, a szolgálati beosztására, a rendfokozatára, személyére tekintet nélkül köteles intézkedni.

A bánásmóddal kapcsolatban a r. törzsőrmester úgy nyilatkozott, hogy az intézkedése során a panaszos volt az, aki számon kérte őket és lekezelően kommunikált, nem tetszett neki M. B. r. őrmester beszédstílusa. Az, hogy a panaszos kérdéseire M. B. r. őrmester azt a választ adta, hogy „leszárom”, nem fedti a valóságot. A r. törzsőrmester a másik káromkodással kapcsolatban előadta, hogy azt nem a panaszos felé intézték, hanem az intézkedés végeztével egy arra haladó járműből kikiabáló, őket szidalmazó állampolgároknak szolt vissza, hogy a „te kurva anyádat”, amit a panaszos magára vett.

A Testület a betegállományban lévő r. őrmester érdemi jelentése hiányában az egymásnak ellentmondó állítások okán azzal kapcsolatban nem állapított meg jogsértést, hogy a panaszosi állítás szerint a r. őrmester többször is azt mondta az intézkedés során, hogy „leszárom”. Arra vonatkozóan sem egyeztek az iratok, hogy az intézkedés végeztével ki káromkodott (másodjára) és azt kinek címezték, ugyanakkor a megtörténtét a r. törzsőrmester sem cáfolta. A Testület meglátása szerint a c. r. törzsőrmester által ezzel az esettel kapcsolatos leírtak a valóságtól elrugaskodottak, és részletesebb nyelvtani elemzés nélkül is látható, hogy a szám/személyt illetően nem egyeznek az állítások, de ha ettől el is tekintünk, akkor is kijelenthető, hogy ez a fajta viselkedés a fent leírt elvárásoknak és normáknak semmiképp nem felel meg.

Fentiek miatt az intézkedés hangnemével kapcsolatban a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy az elhangzott káromkodás miatt az hagyott némi kívánnivalót maga után, ezért erre való tekintettel a Testület megállapította a panaszos emberi méltóságához fűződő jogának sérelmét.

4) A panaszos kifogásolta, hogy a panasztétel lehetőségéről a rendőrök a következőképpen tájékoztatták: „lehet menni a Teve utcába panaszt tenni”.

Az Rtv. *Az intézkedések és a kényszerítő eszközök alkalmazásának közös elvei és szabályai* cím alatt, a 20.§ (2) bekezdésében rögzíti, hogy az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szabályozza a rendőri intézkedéssel szembeni jogorvoslatot.

E szerint „Akinek a IV–V. Fejezetben – a 46/A–46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
  - b) kérheti, hogy – amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá – panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően
    - ba) az országos rendőrfőkapitány,
    - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
    - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója
- bírálja el.

(2) Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.”

A 93. § (1) bekezdése szerint a Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemtől később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított húsz napon belül lehet előterjeszteni.

A 93/B. § pedig kimondja, hogy az intézkedést foganatosító szervhez benyújtott panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetője közigazgatási hatósági eljárásban bírálja el.

(2) A panaszt az intézkedést követő harminc napon belül lehet előterjeszteni és a beérkezéstől, illetve az áttételtől számított harminc napon belül kell elbírálni.

A fenti panaszleletet a c. r. törzsőrmester jelentése részben cáfolta és azt rögzítette, hogy amennyiben a panaszos panasszal kíván élni, akkor azt a helyi, vagy más rendőrkapitányságon és a Teve utcában is megteheti.

A Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőr teljes körű tájékoztatásnak mindenképpen ki kellett volna arra terjednie, hogy a panaszt a panaszos választása szerint megteheti az intézkedést foganatosító rendőrkapitányságon – az intézkedéstől számított 30 napon belül – hivatalai időben akár személyesen, akár írásban, vagy az intézkedéstől számított 20 napon belül a Testületnél.

Tény, hogy a panaszos a törvény által biztosított határidőn belül a Testülethez fordult, tehát jogorvoslati joga korlátozás nélkül érvényesült, azonban a **rendelkezésre álló iratokból egyértelműen megállapítható, hogy az intézkedő járőr hiányos tartalommal tett eleget a panasztételről való tájékoztatási kötelezettségének, ezért sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga, amely sérelmet a Testület csekély mértékűnek ítélt meg.**

A Testület álláspontja szerint a jogsérelem mértéke eléri azt a szintet, amely indokoltá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2017. április 27.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESZÜLET